

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า การดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์อยู่ในระดับปานกลาง และโครงสร้างของเทศบาลมีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลใน จังหวัดกาฬสินธุ์มากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ครั้งนี้มีจำนวน 122 คน โดยใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1967 : 398) ผู้วิจัย ได้สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้ง 4 กลุ่ม แบ่งออกเป็น บุคลากรจากเทศบาล บุคลากรจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บุคลากรจากสาธารณสุขอำเภอ และบุคลากรจากโรงพยาบาล แล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้ตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและการระดมสมอง (Brainstorming) โดยองค์ประกอบของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นชนิดแบบสอบถามรายการ (Check List) ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานคุ้มครอง

ผู้บริโภครด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) และตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอที่มีต่อการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ เป็นชนิดปลายเปิด (Opened End Questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบสมมติฐานการวิจัยใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วจึงนำเสนอเชิงพรรณนาความ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 55.7) อายุเฉลี่ย 40.77 ปี (S.D. = 10.50) อายุการทำงานที่ทำงานในหน่วยงานปัจจุบัน เฉลี่ย 9.41 ปี (S.D. = 9) ส่วนใหญ่วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 57.4) ปฏิบัติงานในเทศบาล (ร้อยละ 52.5) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ร้อยละ 25.4) สาธารณสุขอำเภอ (ร้อยละ 16.4) โรงพยาบาล (ร้อยละ 5.7) ตามลำดับ โดยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข (ร้อยละ 22.1) ตำแหน่งอื่นๆ (ร้อยละ 22.1) เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน (ร้อยละ 12.3) นายกเทศมนตรี (ร้อยละ 9.0) ปลัดเทศบาล (ร้อยละ 9.0) หัวหน้ากองสาธารณสุข (ร้อยละ 9.0) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ร้อยละ 9.0) สาธารณสุขอำเภอ (ร้อยละ 4.9) เกษีกร (ร้อยละ 2.5) ตามลำดับ

2. ระดับการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.15$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ การประสานงาน การวางแผนงาน การบริหารที่เกี่ยวกับสังคม การจัดองค์การ และการรายงาน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ 0.280, 0.599, 0.389, -0.380 และ 0.192 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.275, 0.513, 0.189, -0.252 และ 0.205 ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนผลการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ร้อยละ 66.4 ($R^2 = 0.664$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ผลการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = - .304 + .280 (X9) + .599 (X5) + .389 (X4) - .380 (X6) + .192 (X10)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .275 (X9) + .513 (X5) + .189 (X4) - .252 (X6) + .205 (X10)$$

4. ข้อเสนอที่มีต่อการดำเนินงานตามภารกิจกิจการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ ดังนี้

4.1 แบบสอบถามปลายเปิด

4.1.1 ด้านการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานของเทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.1.2 เทศบาลมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพไม่เพียงพอ และไม่มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในเทศบาล

4.1.3 ผู้บริหาร ไม่เห็นความสำคัญของงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ

4.1.4 ควรให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในภาคีเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ และสร้างการรับรู้ของประชาชน

4.1.5 การมอบอำนาจงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพให้แก่เทศบาลของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานสาธารณสุข

4.1.6 โครงสร้างของเทศบาล ไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพโดยตรง

4.1.7 เจ้าหน้าที่ไม่ทราบถึงอำนาจหน้าที่ตามงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ได้รับมอบจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)

4.1.8 เจ้าหน้าที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สุขภาพในพื้นที่

4.2 ระดมสมอง

จากการระดมสมองพบว่า ควรมีการกำหนดแผนการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพประจำปี โดยเทศบาลร่วมกับหน่วยงานทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รวมถึงการกำหนดงบประมาณในการดำเนินงานและแหล่งที่มาของงบประมาณ ควรมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและจัดเวทีนำเสนอผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้มีการสร้างภาคีเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค โดยให้ภาคประชาชนมีการรับรู้ข่าวสารทางด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามภารกิจคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ 2 ประเด็น ซึ่งจะนำมาอภิปรายผลดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การดำเนินงานตามภารกิจคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์อยู่ในระดับปานกลาง

พบว่า ระดับการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.15$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายด้าน ทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้ เทศบาลมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.44$) เทศบาลมี

กิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้บริโภครวมและผู้ประกอบการร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.59$) เทศบาลได้มีกิจกรรมการตรวจเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์สุขภาพ และสถานประกอบการร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.39$) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนของปัญหาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ผิดกฎหมาย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.98$) เทศบาลมีการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สุขภาพร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$) เทศบาลมีการประชุมติดตามและสรุปรายงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.09$) มีการนำเสนอผลงานเด่นจากโครงการการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในเขตเทศบาล อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.19$) สอดคล้องกับ สันติ กิตติสิมานนท์ และคณะ (2548 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติและความคิดเห็นที่มีต่องานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีความพร้อม ความสามารถในการตรวจสอบเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์อาหาร ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 และผลิตภัณฑ์อื่นในระดับปานกลาง

จากแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2553) ได้มอบภารกิจ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การผลิตสื่อและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ 2) การเสริมสร้างศักยภาพผู้บริโภคและเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรม 3) การสร้างและขยายเครือข่ายการมีส่วนร่วมในงานคุ้มครองผู้บริโภคในท้องถิ่น เมื่อเปรียบเทียบภารกิจและผลการดำเนินงานการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ภารกิจการเสริมสร้างศักยภาพผู้บริโภค และการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในงานคุ้มครองผู้บริโภคในท้องถิ่น เป็นภารกิจที่เทศบาลมีการดำเนินงานได้มากที่สุด เนื่องจากต้องอาศัยเครือข่ายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เทศบาล สาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลจังหวัด โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริม

สุขภาพตำบล ดำเนินการร่วมกันในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ หน่วยงานสาธารณสุขได้มีการดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ การบริหารนโยบาย การบริหารอำนาจหน้าที่ การบริหารจริยธรรม การบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน และการบริหารงบประมาณ เป็นต้น

พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ เรียงลำดับจากมากที่สุด ได้แก่ การวางแผนงาน การประสานงาน การจัดองค์การ การรายงาน และการบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม โดยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. การวางแผนงาน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์มากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.513 พบว่าหากเทศบาลมีแผนปฏิบัติงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ ส่งผลให้ระดับของผลการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ สมชาย ละอองพันธ์ (2554 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษารูปแบบองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้เสนอว่าพัฒนาระบบงานคุ้มครองผู้บริโภค จะต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการด้านคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งต้องมีแผนงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับ จุฑา สังขชาติ และคณะ (2548 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาเครือข่ายการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคเชิงบูรณาการในจังหวัดสงขลากรณีศึกษา : ผลิตภัณฑ์อาหารและยา พบว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค คือ การขาดแผนงานการคุ้มครองผู้บริโภคที่ชัดเจนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้เสนอว่าให้จัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานองค์กรเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคในจังหวัด ซึ่งต้องเป็นหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ และการเมือง ดำเนินงานประสานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สร้างเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของผู้บริโภคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมวางแผนงานหรือนโยบายการคุ้มครองผู้บริโภคในระดับจังหวัด ซึ่งต้องเป็นนโยบายที่เกิดจากกระบวนการการมี

ส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และเป็นศูนย์ฯ ที่ตั้งขึ้นเพื่อเสริมกลไกการคุ้มครองผู้บริโภคที่ระบบการคุ้มครองผู้บริโภคแบบเดิมไม่สามารถแก้ไขได้

2. การประสานงาน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามภารกิจคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์มากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ที่ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.275 พบว่าหากมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ เทศบาล สาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีผลให้ระดับการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ จุฑา สังขชาติ และคณะ (2548 : บทคัดย่อ) เสนอว่า จำเป็นต้องปรับรูปแบบการดำเนินงาน โดยมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานองค์กรเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งต้องเป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การประสานงานเพื่อดำเนินงานตามภารกิจคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของจังหวัดกาฬสินธุ์นั้น ใช้การประสานงานแบบความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้ปฏิบัติงานเป็นหลัก ทำให้การประสานงานระหว่างบุคคลสะดวก รวดเร็ว และมีความยืดหยุ่นสูง

3. การจัดองค์การ เป็นปัจจัยที่มีผลการดำเนินงานตามภารกิจคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ -0.252 พบว่าเทศบาลหาก โครงสร้างขององค์กรมีความซับซ้อนมาก จะส่งผลให้ระดับการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ลดลง สอดคล้องกับ พรหมนิภา บุญกล้า (2541 : 25 - 38) ได้ศึกษาการดำเนินงานด้านสาธารณสุขของ องค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมต่อการแสดงบทบาทในด้านสาธารณสุข ทั้งในส่วน โครงสร้าง และบุคลากร ไม่สอดคล้องกับ พรเทพ ศิริวนารังสรรค์ และคณะ (2541 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาบทบาทของเทศบาลต่อการพัฒนางานสาธารณสุข พบว่า พนักงานเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลเห็นว่า โครงสร้างองค์กร ในปัจจุบันเหมาะสมในการดำเนินงานด้านสาธารณสุขของเทศบาลและบทบาทที่กฎหมายกำหนด

จุฑา สังขชาติ และคณะ (2548 : บทคัดย่อ) ได้เสนอว่า จำเป็นต้องมีการปรับรูปแบบการดำเนินงาน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) เป็นการปรับโครงสร้างการดำเนินงานของอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคระดับจังหวัด โดยการเพิ่มสัดส่วนของกรรมการในส่วนของภาคประชาชน นักวิชาการ สื่อมวลชน และผู้ประกอบการ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาค

ส่วนที่เกี่ยวข้องในการร่วมกำหนดนโยบายในและแผนงานการคุ้มครองผู้บริโภคในระดับจังหวัด 2) จัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานองค์กรเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคในจังหวัด ซึ่งต้องเป็นหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระจากระบบราชการ และการเมือง ดำเนินงานประสานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. การรายงาน เป็นปัจจัยที่มีผลการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.205 พบว่าเทศบาลหากมีกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน จะส่งผลให้ระดับการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์เพิ่มขึ้น

จากรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามภารกิจการกระจายอำนาจของเทศบาลนครเทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ประจำปี 2553 ของกองส่งเสริมงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข มีการรายงานผลดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพตามการกระจายอำนาจงานคุ้มครองผู้บริโภคของเทศบาล ทั้งหมด 15 แห่ง เทศบาลทั้งหมด 69 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.74 ดังนั้น การรายงานผลการดำเนินงาน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานคุ้มครองผู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยหากกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ จะเป็นการกระตุ้นให้เทศบาลตระหนักถึงภารกิจการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพมากขึ้น

5. การบริหารที่เกี่ยวกับสังคม เป็นปัจจัยที่มีผลการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.189 พบว่า การสนับสนุนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในภาคีเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ และสร้างการรับรู้ของประชาชนเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ให้ระดับผลการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์เพิ่มขึ้น จุฬา สังขชาติ และคณะ (2548 : บทคัดย่อ) พบว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินคุ้มครองผู้บริโภค คือ การมีทัศนคติด้านลบต่อผู้ร้องเรียน วิธิมาร์ เม่งช่วย (2553 : บทคัดย่อ) ได้วิจัย เรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพในองค์กรบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา : องค์กรบริหารส่วนตำบลปากพูน นครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นองค์กรอิสระหรือกึ่งองค์กรอิสระ การอาศัยพลังจากผู้บริโภคเพื่อให้การดำเนินงานมีความยืดหยุ่น มีอำนาจทางสังคม (Social

Force) การขับเคลื่อนงานโดยพลังทางสังคมจะสามารถทำให้การทำงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและคล่องตัว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัย ได้มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 จัดให้มีการนำเสนอผลงานเด่นด้านงานคุ้มครองผู้บริโภคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในเทศบาลอย่างต่อเนื่อง

1.2 จัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ เพื่อหารือ ข้อเสนอแนะ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในแต่ละเทศบาล

1.3 กำหนดแผนแม่บทการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของจังหวัด เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนของปัญหาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ผิดกฎหมาย และการตรวจเฝ้าระวังสถานประกอบการด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ

1.4 มีการประชุมติดตามและสรุปรายงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของภาคีเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค ประกอบไปด้วย เทศบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาล

1.5 มีการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สุขภาพร่วมกัน ระหว่าง เทศบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สาธารณสุขอำเภอ และ โรงพยาบาล

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเพิ่มเติมในเทศบาลที่ไม่ได้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามภารกิจ การกระจายอำนาจของเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ประจำปีของกองส่งเสริมงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น สำนักงาน คณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

2.2 ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่น่าจะเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค โภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ นอกเหนือจากปัจจัยตามหลักบริหาร เช่น ปัจจัยแรงจูงใจ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค โภคด้านสุขภาพในเทศบาล เพื่อเป็นต้นแบบในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค โภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ และสามารถปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของพื้นที่แต่ละเทศบาลได้

2.4 ควรศึกษารูปแบบและระดับการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค โภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY